

Zpravodaj ČAS 2020

Vážení členové, rozhodli jsme se významné informace, které se dotýkají života společnosti alespoň jednou ročně shromáždit a dát na vědomí ostatním, ale i uchovat tak pro naše následníky.

Personalia

Noví členové v roce 2020: Miriama Štiavnická, Michaela Babičová, Tereza Blažková, Jan Nevorál, Denis Buršík, Lucie Salavcová, Jan Křivánek, Peter Solár, Šárka Salavová, Carl Václav Olson

Obhájené disertace / habilitace / jmenování profesorem

MUDr. Dana Čížková, Ph.D., Ústav histologie a embryologie, LFHK – od 1.11. 2020 jmenována docentkou pro obor histologie a embryologie.

Vzpomínáme

Doc. MUDr. Jitka Kočová, CSc. (*14. 11. 1942, †16. 2. 2020) Již od svých studií se pod vedením profesora Slabého zapojila do práce na Ústavu histologie a embryologie. V oblasti výzkumné se úspěšně věnovala evoluční a srovnávací morfologii a vývojové biologii krevních a mízních cév savců. Její výzkum měl značný přesah i do oblasti klinické, zejména pak aterosklerózy a výdutě břišní aorty. K technikám studia mikroskopické stavby cévní stěny přispěla i zdokonalením barvicích metod. Opakovaně přednášela na univerzitách v Jeně a Frankfurtu. V roce 1989 byla jmenována docentkou a v letech 1993-2011 vedla Ústav histologie a embryologie. V letech 1997-2001 byla předsedkyní České anatomické společnosti. Svým studentkám a studentům a spolupracovníkům pomáhala svým vzácným a lidským přístupem k osobním problémům, k jejichž řešení byla vždy připravena. Uprostřed uspěchaného světa jim naslouchala a sdílela tak starosti i radosti svých bližních. Během svého naplněného života dokázala s velkým pochopením pomoci radou i po praktické stránce celé řadě z nich. Tento hluboce lidský přístup vedl později mimo jiné i k jejímu působení jakožto pečující o studenty se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově.

Prof. MUDr. Libor Páč, DrSc. (22.1. 1941-4.3. 2020) Již od 1. ročníku studia na Lékařské fakultě MU začal docházet jako volontér na Anatomický ústav, který tehdy vedl prof. Žlábek a prof. Páč patřil k jeho posledním žákům. Na Anatomickém ústavu prošel všemi akademickými posty, v roce 1994 byl jmenován profesorem a v letech 1990-2006 byl přednostou Anatomického ústavu LF MU. V letech 1997-2003 byl proděkanem a v roce 2012 se stal emeritním profesorem LF MU. V roce 2011 obdržel pamětní Jesseniovu plaketu České anatomické společnosti za dlouholetý příspěvek k rozvoji morfologických oborů v ČR. Ve své vědecké práci se zabýval studiem senzitivních nervových zakončení ve světelném a elektronovém mikroskopu u obratlovců. V návaznosti na práce započaté prof. Žlábkem se věnoval rovněž variabilitě svalů a cév u člověka. Prof. Páč byl vnímán generacemi studentů jako vynikající pedagog.

Doc. MUDr. Hana Brichová, CSc. (9. 9. 1939 - 18. 3. 2020) projevovala už během studií na lékařské fakultě svůj zájem o morfologii. Od roku 1969 pak po dobu 50 let působila na Embryologickém ústavu,

resp. Ústavu histologie a embryologie 1. LF UK. Metodicky se věnovala především elektronové mikroskopii a imunohistochemii. Kandidátskou práci s názvem: „Struktura buněk mikroglie“ obhájila v roce 1975. Funkční struktura glie se pak stala jejím stěžejním celoživotním objektem zájmu. Věnovala se mu i v rámci častých mezinárodních vědeckých kontaktů. Habilitovala v roce 1988. Kromě vědecké aktivity je třeba zmínit její soustavnou a pečlivou práci pro ČAS v rámci domácích i mezinárodních struktur. Za tuto aktivitu byla naší společností opakovaně oceněna.

Doc. Uhlík ještě připojil pár slov za Ústav histologie a embryologie 2. LF UK v Motole: „Paní docentku jsem poznal již jako student medicíny a pak podruhé, když k nám nastoupila na malý úvazek v roce 2015. Moc nám pomohla s výukou a zkoušením v situaci, kdy bylo personální obsazení ústavu mimořádně kritické. Ocenili jsme, a s námi i naši studenti, znalosti paní docentky a její schopnost tyto znalosti předávat. Paní docentka s námi byla vlastně až do posledních chvil, kdy už byla nemocná, ale přesto neváhala přijít přednášet nebo zkoušet. Velice si jí za to všichni vážíme a vzpomínáme na ni s úctou.“

Prof. Dr. Med. Zdenek Halata (*5. 5. 1939 - †27. 10. 2020) na začátku své kariéry působil v Anatomickém ústavu Lékařské fakulty v Brně. Většina jeho odborného života je však spojena s Univerzitou v Hamburku, kde byl v letech 1980-2004 přednostou Ústavu funkční anatomie. Předmětem jeho zájmu byla zejména struktura, funkce a vývoj periferních nervových zakončení kůže a pohybového aparátu obratlovců. Závěr jeho kariéry je spojen s prací v Anatomickém ústavu 1. LF UK. Prof. Halata tak patřil této oblasti k významným světovým odborníkům a byl vyhledávaným spolupracovníkem, který působil v řadě významných světových pracovišť v USA, Austrálii, Číně a Velké Británii.

Anonce akcí v roce 2021

Pokud bude možno máme v plánu spořádat sjezd Morphology 2021 **9. 9. - 11. 9. 2021** v Praze, bohužel až čas ukáže, co bude možné. Do úvahy připadá i forma distanční přes web.

Morfologický večer Ústavu anatomie a Ústavu histologie a embryologie LFP UK: **3.11. 2021** od 18.00, místo konání Šafránkův pavilon, Plzeň.

Anonce významných publikací a výstupů pro výuku z morfologických pracovišť

Ten DONKELAAR H, **KACHLÍK D**, CRUYBERG JRM, van der FLIET T, van DOMBURG P. The Cranial nerves. In: Ten DONKELAAR, Hans. *Cinical Neuroanatomy*. 2. vyd. Springer, 2020, s. 309-372. ISBN 978-3-030-41877-9.

V Praze 19. prosince 2020

O. Naňka